

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองด้วยการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบผลงานเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยได้ข้อสรุป ดังนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบผลงานเด็กปฐมวัย
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบผลงานเด็กปฐมวัย

สรุปผลการวิจัย

1. เด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองด้วยการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบผลงาน มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.74 ซึ่งอยู่ในระดับชอบมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ชอบวาดภาพ ระบายสี ฝึก ตัดปะ ตัดภาพและปั้นดินน้ำมัน ($\bar{X} = 2.90$) ชอบแสดงท่าทางประกอบเสียงเพลง คนตรีพร้อมอุปกรณ์ ($\bar{X} = 2.90$) และชอบทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ($\bar{X} = 2.86$)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องนี้ เพื่อเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในตนเองด้วยการจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบผลงานเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. เด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดประสบการณ์มีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่าก่อนได้รับการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการจัดประสบการณ์เป็นกิจกรรมที่สามารถส่งเสริมการแสดงออกอย่างอิสระ โดยมีครูคอยแนะนำ รวมทั้งคอยสร้างแรงจูงใจให้กับเด็กทุกคนเกิดความกระตือรือร้นอยากที่จะทำกิจกรรมและกล้าแสดงออก ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมประกอบอย่างมีความสุข ทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะพัฒนาต่อไปเป็นความเชื่อมั่นในตนเอง นอกจากนี้การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบผลงาน ยังช่วยให้เด็กมีความสนใจในการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม ก่อให้เกิดความสนุกสนานร่าเริง เกิดการเรียนรู้ในการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่น มีน้ำใจ รู้จักแบ่งปัน ความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งเป็นลักษณะหนึ่งของผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (Maslow, 1954 : 411) ที่กล่าวว่า คนทุกคนในสังคมมีความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จ ความภาคภูมิใจในตนเอง และต้องการให้คนอื่นยอมรับในความสำเร็จของตนเองด้วย ถ้าความต้องการนี้ได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอ จะทำให้คน ๆ นั้นมีความเชื่อมั่นในตนเอง รวมทั้งรู้สึกว่าคุณค่า มีความสามารถ แต่ถ้าความต้องการนั้นถูกขัดขวาง ทำให้เกิดความรู้สึกว่ามีปมด้อยหรือเกิดเสียดความภาคภูมิใจในตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของ พินท์พิกา คงรุ่งเรือง (2542 : 13) ที่กล่าวว่า ความเชื่อมั่นในตนเองเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง เพราะการดำเนินชีวิตของบุคคลจะต้องอาศัยความกล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าตัดสินใจ กล้าเผชิญต่ออุปสรรคความยากลำบาก ตลอดจนการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ซึ่งบุคลิกภาพเหล่านี้มีคุณค่าและเป็นประโยชน์สำหรับเด็กปฐมวัยอย่างยิ่งที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีของสังคมต่อไป

การวิจัยเรื่องนี้ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะลักษณะรูปแบบการจัดประสบการณ์ที่ทำให้เด็กปฐมวัยกล้าแสดงออก รวมทั้งเป็นการสร้างความมั่นใจในตนเองให้กับเด็กอีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ ยาวพา เดชะคุปต์ (2542 : 93) ที่กล่าวว่า เมื่อเด็กได้รู้จักการสังเกตและเลียนแบบท่าทางจากครู จะทำให้เด็กกล้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น ทำให้ได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นตัวของตัวเอง และรู้จักการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของอิริคสัน (พรรณี ช.เจนจิต, 2528 : 68-70) ที่กล่าวว่า ถ้าเด็กได้รับอนุญาตให้ทำสิ่งต่าง ๆ ได้รับการกระตุ้นให้กำลังใจในสิ่งที่เด็กทำได้ตามความสามารถ และวิธีการของเด็กจะสามารถสร้างความเป็นตัวของตนเองได้ กิจกรรมต่าง ๆ ถ้าเด็กได้รับอิสระในการคิด การทำ ตลอดจนการใช้ภาษาจะสนับสนุนความเป็นตัวของตนเองได้ ถ้าสภาพแวดล้อมที่เด็กประสบอยู่ ทำให้เด็กมีความสุขและมองโลกในแง่ดีความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดความไว้วางใจต่อผู้อื่น การที่เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองก็จะทำให้ประสบความสำเร็จในการกระทำสิ่งต่าง ๆ เสมอ และจากการจัดกิจกรรมจะส่งผลให้เด็กปฐมวัยเกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง เห็นคุณค่า

ของตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก มีบุคลิกภาพที่เปิดเผย ความเป็นตัวของตัวเอง และสามารถที่จะแสดงออกได้อย่างมั่นใจและภาคภูมิใจในตนเองมากขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างก่อนและหลังการจัดประสบการณ์ มีการเปลี่ยนแปลงค่าเฉลี่ยความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย สามารถแยกเป็นรายด้าน คือ ด้านการแสดงออก ด้านการเป็นตัวของตัวเอง และด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม โดยแต่ละด้านความเชื่อมั่นในตนเองอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้การสังเกตพฤติกรรม ความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการจัดประสบการณ์ พบว่า

1.1 ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการแสดงออก หลังการจัดประสบการณ์สูงขึ้นกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์สามารถสร้างแรงจูงใจให้เด็กเกิดความกระตือรือร้นอยากเข้าร่วมกิจกรรม ไม่เกิดความเบื่อหน่าย และสามารถแสดงท่าทางอย่างอิสระได้ส่งผลให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงออก กล้าทดลองทำกิจกรรม โดยคิดทำทางอิสระตามจินตนาการ และสามารถร่วมกิจกรรมได้อย่างมีความสุข ส่งผลให้เด็กพบกับความสำเร็จได้ด้วยตนเอง สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการของอิริคสัน (สมจินตนา คุปตสุนทร. 2547 : 65) ที่กล่าวว่าเด็กปฐมวัยเป็นวัยที่เรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัว ซึ่งเป็นสิ่งแปลกใหม่และน่าตื่นเต้นสำหรับเด็ก รวมทั้งจะทำให้เกิดบุคลิกภาพที่มั่นคงจนพัฒนาขึ้นเป็นความเชื่อมั่นในตนเองได้

1.2 ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการเป็นตัวของตัวเอง หลังการจัดประสบการณ์สูงขึ้นกว่าก่อนการจัดประสบการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์นั้นจะส่งเสริมความเป็นอิสระให้เด็กสามารถคิดและทำตามจินตนาการของตนเองได้ ซึ่งจะทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าของตนเองและพัฒนาเป็นความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (สมจินตนา คุปตสุนทร. 2547 : 65) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านของไทย พบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์มีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

1.3 ความเชื่อมั่นในตนเองด้านการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อม หลังการจัดประสบการณ์ สูงกว่าก่อนการจัดประสบการณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์ทำให้เด็กได้ร่วมกันคิดเป็นกลุ่ม ก่อให้เกิดความสนุกสนาน เกิดการเรียนรู้ในการปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่น และเรียนรู้การอยู่ร่วมกันได้ดี เกิดความพึงพอใจยอมรับในความสามารถของผู้อื่น สอดคล้องกับแนวคิดของ เมทินี ค่านยังอยู่ (2546 : 21) ที่ได้กล่าวว่า เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองจะสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้ และมีความมุ่งมั่นทำงานจนกระทั่งสำเร็จ

และสามารถทำงานร่วมกับคนอื่น ได้ดี เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่เหมาะสม ก็พร้อมที่จะเป็นผู้นำได้ โดยไม่รอช้า และสามารถพัฒนาเป็นความเชื่อมั่นในตนเองได้

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การจัดประสบการณ์สามารถช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยได้ทุกด้าน ทั้งนี้เนื่องจากการจัดประสบการณ์สามารถส่งเสริมให้เด็กมีอิสระในการคิดได้ด้วยตนเอง เน้นให้เด็กเกิดความสุขสนุกสนาน ช่วยให้ผ่อนคลายความตึงเครียด เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความเป็นตัวของตัวเอง กล่าวคือ กล้าคิด กล้าพูด กล้าแสดงออก เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และสามารถเผชิญสถานการณ์ใหม่ได้ สอดคล้องกับแนวคิดของมูสเสน (Mussen, 1969 : 216) ที่กล่าวว่า พ่อแม่ที่ให้โอกาสเด็กได้รับการสนับสนุนความต้องการในด้านความอยากรู้อยากเห็น จะทำให้เด็กมีความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง มีความคิดสร้างสรรค์ กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าพูด กล้าแสดงออก สามารถเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ได้โดยไม่วิตกกังเล ดังนั้นความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยทุกคนจึงควรได้รับการส่งเสริมอย่างต่อเนื่องจากบุคคลรอบข้าง อันจะเป็นพื้นฐานที่ทำให้เด็กมีความเชื่อมั่นในตนเองสูง สามารถประสบความสำเร็จและก้าวหน้าในชีวิตได้ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องและสนใจในการศึกษาความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัย สามารถศึกษาและนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับพัฒนาการตามความสนใจตามความสามารถ ตามวัยและวุฒิภาวะ ตลอดจนจนระยะเวลาที่เหมาะสมในการจัดประสบการณ์ให้เด็กปฐมวัยต่อไป

2. ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบผลงานเด็กปฐมวัย

จากการที่ผู้วิจัยได้ให้เด็กทำแบบสอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองด้วยการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบผลงานเด็กปฐมวัย จำนวน 8 ข้อ โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ตัวเลือก คือ มาก ปานกลางและน้อยแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความพึงพอใจของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบผลงานเด็กปฐมวัย มีค่าเฉลี่ย (\bar{X}) เท่ากับ 2.74 ซึ่งอยู่ในระดับชอบมาก โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่

2.1 ชอบวาดภาพ ระบายสี นึก ตัดปะ ตัดภาพและปั้นดินน้ำมันที่ครูมอบหมายให้ทำงานเพราะได้ลงมือปฏิบัติอย่างอิสระสร้างสรรค์ตามจินตนาการ ($\bar{X} = 2.90$)

2.2 ชอบแสดงท่าทางประกอบเสียงเพลง คนตรีพร้อมอุปกรณ์เพราะได้เคลื่อนไหวร่างกายด้วยความสนุกสนาน ($\bar{X} = 2.90$)

2.3 ชอบทำงานร่วมกับผู้อื่นด้วยความเต็มใจเพราะได้พูดคุย ช่วยเหลือแบ่งปันในการทำงานอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ($\bar{X} = 2.86$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการจัดประสบการณ์ ครูต้องสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น เปลี่ยนสถานที่ทำการทดลอง ใช้เทคนิคการเสริมแรง เพื่อให้เกิดความสุข ความสนุกสนาน

1.2 ก่อนการนำแผนบูรณาการกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบผลงานเด็กปฐมวัยไปทดลองกับกลุ่มเป้าหมาย ควรทำการวิเคราะห์แผนการจัดประสบการณ์แต่ละแผนให้ครอบคลุมกับพฤติกรรมและจุดประสงค์ที่วางไว้ และควรกำหนดขั้นตอนการนำแผนการจัดประสบการณ์ไปใช้ เช่น ขั้นนำ ขั้นดำเนินการ ขั้นสรุปและขั้นประเมินผล

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลการจัดประสบการณ์ที่มีต่อพัฒนาการด้านอื่น ๆ ของเด็กปฐมวัย เช่น พัฒนาการด้านร่างกาย ด้านสังคม และด้านสติปัญญา เป็นต้น

2.2 ในการส่งเสริมพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเอง ควรใช้กิจกรรมอื่นที่นอกเหนือจากการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะประกอบผลงานเด็ก เช่น กิจกรรมกลางแจ้ง กิจกรรมเสริมประสบการณ์ และเกมการศึกษา

2.3 ควรนำไปส่งเสริมพัฒนาการความเชื่อมั่นในตนเองในชั้นอนุบาลปีที่ 1